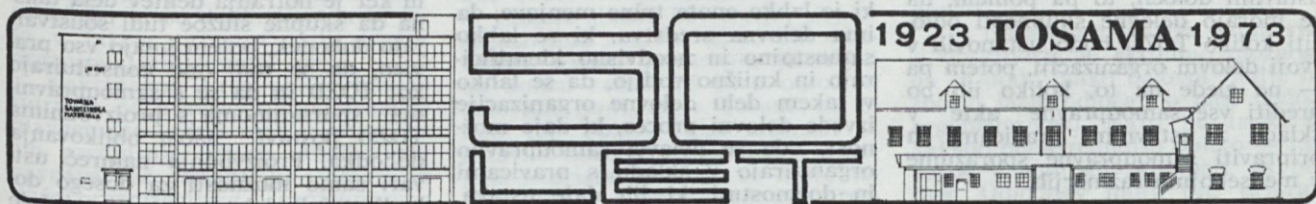

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Možnosti ustanovitve TOZD v Tosami

V skladu z uresničevanjem ustavnih dopolnil je skupina za pripravo izvedbe ustavnih dopolnil pripravila Analizo pogojev za organiziranje TOZD v Tosami. Analiza obravnava med drugim 6 variant pri organizaciji TOZD. Povzetek analize in opis najsprejemljivejših oblik bodoče naše samoupravne organizacije je priredil za bralce Tosama član omenjene skupine Toni Laznik dipl. oec.

delovne sposobnosti delavcev in za potrebne rezerve.

»Svoje delo in sredstva družbene reprodukcije v temeljnih organizacijah združenega dela delavci svobodno združujejo v delovnih organizacijah. Medsebojna razmerja, pravice, obveznosti in odgovornosti temeljnih organizacij združenega dela urejajo delavci s samoupravnim sporazumom o združitvi v skladu z zakonom, pri čemer zagotavlja nadaljevanje na 2. strani

PRAVILNIK O OD SPREJET

Zbori delovnih ljudi so na svojih sejah soglasno sprejeli Pravilnik o OD, ki je začel veljati 1. VIII. 1973.

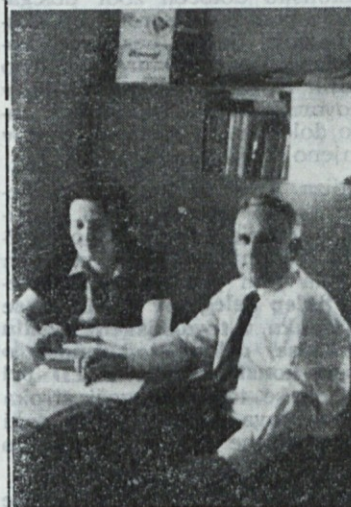
Poročilo o delu samoupravnih organov in o gibanju proizvodnje bomo objavili v izredni številki Tosame, ki bo izšla v prihodnjih dneh.

Smo sredi pospešenega uveljavljanja ustavnih določil. Ne glede na to, da se razprava o ustavi šele začne, je vendar izšlo že šest »delavskih zakonov«, ki temeljijo na osnutku ustave in ki urejajo medsebojna razmerja delavcev v združenem delu na širokih samoupravnih osnovah. Bistvo vsega tega družbeno političnega dela je v zahtevi, da se »delovnemu človeku zagotovi v družbeni reprodukciji takšen družbeno ekonomski položaj, ki mu bo omogočil uveljavljanje neodtujljive pravice, da na podlagi svojega dela v temeljnih organizacijah združenega dela neposredno in enakopravno z drugimi delovnimi ljudmi v združenem delu odloča o vseh zadevah družbene reprodukcije in o dohodku, ki ga kot del skupnega družbenega dohodka ustvari v različnih oblikah združenega dela in združevanja sredstev.«

»Dohodek razporejajo delavci v TOZD na svojo osebno in skupno porabo, za razširjanje materialne osnove združenega dela, za dviganje

Samoupravljalci sami se morajo odločiti za bodočo obliko naše samoupravne organizacije

V juliju mesecu je obiskala Tosamo urednica glasila Predilnice Litija Litijski predilec z namenom, da svojim bralcem predstavi Tosamo. Zapis s srečanja predstavnice predilnice in našimi predstavniki je objavljen na strani 10.

Nadaljevanje s 1. strani

tavljajo delavcem v celoti teh odnosov z ustavo zajamčene neodtujljive pravice.»

Ce sem s temi ustavnimi citati poskusil predočiti smisel in bistvo sedanje družbeno politične dejavnosti, potem moram tudi poudariti, da je zakonsko pogojena hitrost, ki smo ji priča v teh dneh. Do 31. decembra letos se namreč morajo vse delovne organizacije reorganizirati — konstituirati — v smislu ustavnih določil, to pa pomeni, da se morajo delovne skupnosti odločiti koliko TOZD bodo ustanovili v svoji delovni organizaciji, potem pa — ne glede na to, koliko jih bo urediti vse samoupravne akte v skladu z ustavnimi pravicami in pripraviti samoupravne sporazume v medsebojnih razmerjih.

To pa je obširno delo že zato, ker morajo biti vanj čimbolj neposredno vključeni vsi delavci, zavedati pa se je treba tudi, da ne gre pri tej akciji le za dosedaj običajno prepisovanje zakonov v statute, pač pa za sproščeno ustvarjalno prizadevanje delavcev v vseh oblikah delovnih organizacij. Obstaja le nujen pravni okvir, ki ga postavlja zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, vse drugo pa je prepuščeno pobudi, ustvarjalnosti, delavski zavesti in sposobnosti delovnih skupnosti samih.

Izhodišče te dejavnosti pa je vsekakor odločitev posameznih delovnih skupnosti v koliko TOZD se bodo konstituirale. V ta namen je bil v naši tovarni izvoljen po zborih zakonsko določen zbor delegatov, ki je pooblastil strokovno skupino (Laznik, Bajec, Leskovec, Požek, Dolenc T.), da pripravi analizo o pogojih za organiziranje TOZD v naši tovarni. Ta analiza je tudi zakonsko določena in predpisuje prav tako njeno vsebino.

Analiza je s svojim prvim delom in oceno ekonomskega in finančnega stanja ter z oceno možnosti oblikovanja TOZD že izdelana in je bila tudi predstavljena delegatom. **Sklep delegatov je bil, da se preko članka v tovarniškem glasilu seznani vsa delovna skupnost o možnosti konstituiranja TOZD pri nas in da se tako omogoči široka javna razprava ter da se na taki podlagi sprejme pretehtan sklep o naši bodoči organiziranosti.**

Kateri deli delovne organizacije se lahko konstituirajo kot TOZD je določeno z ustavo in z zakonom o konstituiranju. 33. člen zakona pravi: »Vsak del delovne organizacije, ki pomeni delovno celoto, v kateri se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ali v delovni organizaciji in je lahko na tej podlagi samostojno izražen, imajo delavci pravico (in dolžnost) organizirati kot temeljno organizacijo združenega dela.«

Trije ustavni pogoji torej obstajajo za ustanovitev TOZD, vsekakor pa je potrebno ob njih upoštevati tudi ekonomsko moč in perspektivo posameznih delov delovne organizacije, ki take pogoje izpolnjujejo. Če tri ustavne pogoje natančneje opredelimo, potem prvi od njih, da mora TOZD biti delovna celota, pomeni, da mora tak del delovne organizacije imeti tehnologijo, ki se lahko samostojno in neodvisno izmenja, rekonstruira in vzdržuje, da daje ta del delovne organizacije polproizvod ali storitev, ki je lahko enota tržne menjave, da ima delovna sredstva, ki se lahko samostojno in neodvisno identificirajo in knjižno vodijo, da se lahko v takem delu delovne organizacije izvede delovni proces, ki daje možnost, da se delavci samoupravno organizirajo v skladu s pravicami in dolžnostmi, ki jih daje ustava, da se lahko v takem delu delovne organizacije ugotove delovni predmeti zaradi njihovega stroškovnega evidentiranja in da se zagotovi možnost oskrbe surovin, energije, sredstev, kadrov.

Drugi ustavni pogoj za pravico in dolžnost ustanovitve TOZD je, da se delovni rezultati lahko potrdijo kot vrednost na trgu ali v delovni organizaciji, to pa pomeni, da je potrebna možnost ugotovitve proizvodov, ki spadajo v posamezno TOZD, možnost ugotavljanja tržišča za posamezne izdelke ter možnost ugotavljanja cen izdelkov.

Tretji ustavni pogoj — možnost samostojnega izražanja vrednosti — pa pomeni: možnost evidentiranja sredstev posamezne TOZD v knjigovodstvu, možnost knjigovodskega spremljanja stroškov in realizacije, možnost takih prodajnih cen izdelkov, da zagotavljajo dohodek, ki nudi zadovoljive osebne dohodke, dovoli sredstev za namene skupne porabe in še zlasti dovoli sredstev za razširjeno reprodukcijo. Prav tako spada v ta pogoj možnost knjigovodske ugotovitve celotnega dohodka, možnost določanja cen pri poslovanju med TOZD-i kot tudi možnost dolgoročnega planiranja poslovne politike. Najmanj vse to je treba upoštevati in presoditi, da se nek del delovne organizacije lahko konstituirajo kot TOZD. Zatorej praktično obstoja le ena oblika po kateri se lahko. Tosama konstituirajo v več TOZD. To je varianta 3 TOZD in sicer 1. TOZD sanitetna proizvodnja, 2. TOZD cigaretni filtri in 3. TOZD uprava in vzdrževanje (skupne službe). Tehnološka zaokroženost proizvodnje je popolna, izražanje dohodka na trgu je jasno ločeno na obe specifični proizvodnji naše tovarne, s teoretičnega vidika pa je tudi knjigovodsko spremljanje podatkov izvedljivo. Važno je pri tej varianti tudi to, da je problematika sanitete zaokrožena v eni sami TOZD, kar je

spricho stalno izmenjujočega tržnega položaja tkanin in vlaknin, pa tudi zaradi tržnega značaja kupcev, nujno. Ko bi bilo vpeljano delo naročenega računalnika, bi bilo tudi knjigovodsko spremljanje poslovnega procesa za vse tri dele delovne organizacije izvedljivo. Potrebno bi se bilo le še zmeniti glede oblikovanja dohodka v neproizvodni TOZD — v skupnih službah.

Ker je namreč vsebina dela skupnih služb takšna, da pomeni razbremenitev proizvodnih TOZD in ker je notranja delitev dela takšna da skupne službe tudi soustvarjajo dohodek, potem imajo vso pravico, da se tudi one konstituirajo kot TOZD in da se s samoupravnima sporazumoma s proizvodnima TOZD postavi način oblikovanja dohodka. Proizvodnja namreč ustvari samo možnosti za doseg dohodka, dohodek pa se ustvari šele na trgu zatorej je potrebno prodajno osebje; potrebno je nabavljati material za proizvodnjo — zatorej je potrebno nabavno osebje; predpisi in red terjata evidentno poslovnega procesa — zatorej je potrebno knjigovodsko osebje; treba je paziti na ekonomiko poslovanja — nad njo bedi osebje odgovorno za plan in analize; delovna sredstva so potrebna stalne nege in obnavljanja — in cenejše je, če je zato vzdrževalno osebje skoncentrirano. Za vse to osebje lahko rečemo, da je družbeno potrebno mu je le najti ustrezna merila za pridobivanje dohodka. Praksa kaže, da je najpravičnejše merilo postavitev cenika del, ki jih skupne službe opravljajo za proizvodne TOZD, odreka pa se sistema proračunov ali ključev. Seveda pa je to merilo tudi najkompliciranejšo in bi bilo potrebno vanj vložiti dosti truda in strokovnega dela, da bi bilo v popolnosti zadovoljivo.

S kakršnimikoli napori že bi bilo vse do sem to oblika konstituiranja izvedljiva. Postavlja pa se ob tej varianti vse bolj pričujoče vprašanje perspektivnosti samostojne proizvodnje cigaretnih filtrov. Vse do zdaj so bile tobačne tovarne večinoma pripravljene kupovati filtre — in torej tudi deliti dohodek. Očitno so se hotele znebiti problemov okoli uvoza; zdaj pa vse bolj spoznavajo ekonomsko plat dosedanje politike in se odločajo za lastno proizvodnjo. Taki primeri so v Sarajevu, v Zagrebu, v Nišu, v Prilepu, gotovo bodo še kje.

Kakšna perspektiva se torej obeta TOZD filtrov ob nadaljevanju take tendence. Verjetno v postopnem zmanjševanju proizvodnje za domači trg, v naporih za nadomeščanje domače proizvodnje v izvozu, kar pomeni stalno srečavanje z mednarodno konkurenco, slednjič pa verjetno poslovno tehnično ali kar fizično priključitev k eni od tobačnih tovarn, najbrž k najbližji.

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)

(Taka izključitev iz tovarne je moč — določa jo zakon, ki pa tudi pristavlja, da ob takem dejanju ne smejo biti oškodovani interesi ostale tovarne).

Takšen zna biti torej naraven razvoj samostojne TOZD filtrov. Če se bo pokazal interes delovnih ljudi pri filtrih za samostojnost, potem bomo morali natančno preračunati medsebojno odvisnost — glede vlaganja v osnovna sredstva, glede doseganja dohodka nasploh, tako da bi imeli čimbolj čiste račune med seboj, ko bi se delili. Seveda bi bilo v takem primeru tudi drugih organizacijskih opravil, obilo.

Kakršnakoli širša oblika konstituiranja od pravkar obravnavane v glavnem ne vzdrži vseh pogojev, ki jih predpisuje ustava. Analiza obravnava več variant, ki izhajajo iz naše organizacijske, samoupravne ter perspektivne delitve. Vse te variante so predvsem izredno drage, saj mora vsaka TOZD imeti svoje knjigovodstvo, večina od njih je neučinkovita, saj deli problemsko zaokroženo sanitetno nabavo, proizvodnjo in prodajo na več delov, predvsem pa je pri teh oblikah konstituiranja zelo veliko primerov nečistega prelivanja dohodka med posameznimi TOZD. Predvsem velja to za stalne (režijske) stroške.

Iz takih stališč je nesprijemljiva 1. varianta analize, da bi lahko bile TOZD pripravljalnica, avtomatska tkalnica, tkalnica ovojev, belilnica, mikalnica, konfekcija, filtri, vzdrževanje in uprava — da bi torej imeli 9 TOZD.

Ti oddelki niti niso delovna celota in že zaradi neizpolnjevanja tega pogoja ta varianta odpade.

Tudi 2. varianta, ki obravnava možnost oblikovanja TOZD na podlagi naših zborov delovnih ljudi, ni sprejemljiva. Naši zbori predstavljajo le določeno zaokroženost tehnološkega procesa, drugače pa le pripravljalnica opravlja delo za svojo enoto (avtomatsko tkalnico), poleg tega pa še za tkalnico ovojev in mikalnico. Belilnica iz tretje enote pa dela za mikalnico — v svojem sklopu, obenem pa še za tkalnico širokih tkanin in tkalnico ovojev. Konfekcija dela za tkalnico širokih tkanin, pa še za tkalnico ovojev — zaenkrat. Že samo s tega gledišča lahko rečemo, da je čisto ugotavljanje dohodka po tej varianti nemogoče.

Predvideva pa se, da bo tkalnica ovojev sama konfekcionirala svoje izdelke, da bo tehnološko bolj zaokrožena. Tako bo konfekcija konfekcionirala — poleg ostalega le široke tkanine, mikalnica pa vlaknine.

Čeprav je tudi tu še dosti medsebojnega dela in zato težavna nujnost za doseg čistih računov, izračuni kažejo tudi na to, da bi bila samostojna tkalnica ovojev finančno najšibkejša TOZD in seveda potrebna samoupravnega sporazuma

z ostalimi TOZD v sanaciji in razvoju. Predvsem pa je ob tej varianti pomembno še enkrat poudariti, da delimo sanitetno proizvodnjo na več delov.

Obstajata še dve varianti z možnostmi za več TOZD, ki pa v bistvu le kombinirata s prejšnjimi variantami in imata zato podobne pomanjkljivosti.

Če po tem kratkem opisu spoznamo, da vzdrži vse ustavne pogoje le prva obravnavana varianta ki združuje sanitetno proizvodnjo kot enoto TOZD, filtre kot drugo in skupne službe kot tretjo, (s perspektivnimi zadržki, ki so bili omenjeni), potem je seveda potrebno na koncu razmisliti še o odločitvi delovnih ljudi, da v Tosami ne bi bilo več TOZD. Taka možnost je ustavno dovoljena, seveda pa pogojena s pristavkom, da se mora tudi v takem primeru delovna organizacija konstituirati kot TOZD, kar pomeni, da je potrebno uveljaviti čim širše samoupravne pravice, pa tudi vzpostavitev odgovornosti za nemoten potek delovnega procesa. Poslovni proces bo potrebno dirigirati s postavitvijo ciljev, kar bo najboljšo sredstvo za spremljanje odgovornosti, samoupravljanje, pa bo moralo biti čim bolj neposredno (delovne skupine ipd.). Izdelati bo treba informacijski sistem (zbor delegatov je prodril predlog, da se zasede še sistemizirano delovno mesto referenta za informiranje in izobraževanje), in oblikovati bo treba tudi delavsko kontrolo.

S stališča logičnega razvoja bi bila taka odločitev najprimernejša. Uveljavljanje ustavnih določil in ustavnih zakonov ne more biti kampanja, ki ji je postavljen rok letošnji 31. december, temveč družben proces, ki mora v ljudeh zaživet v poslovnem in samoupravnem smislu. Z odločitvijo, da smo le ena TOZD, si nikakor ne bi zaprli pot k nadaljnem razmišljanju in odločanju o drugačnem konstituiranju. Bi si pa letos ustvarili trdnej-

šo podlogo za tako razmišljanje in odločanje. Uveljavljanje ustavnih določil mora biti usoglašeno s prepričanostjo in splošnim spoznanjem ljudi, da gre za pripravljane kvalitetejših, socialističnih odnosov. Priprava takih odnosov pa mora biti sprejeta z »odprtim srcem« in dobro voljo, ne pa, da se človek ustraši dodatnih obremenitev in nalog in je torej daleč od spoznanja, osvobajanja dela, ki ga ustava uzakonja. No, dela je pa tudi, kot sem že uvodoma navedel, tudi s tako odločitvijo do konca leta več kot dovolj.

Ta članek predstavlja, kljub svoji obsežnosti, le skromno možnost, da se bodo lahko delovni ljudje na zbore lažje odločali o naši bodoči organiziranosti. Najti bo treba še kakšno neposrednejšo obliko — razgovor v manjših skupinah, na primer. Odločitev mora biti pripravljena temeljito. Kajti še nikdar ni bila takšna samoupravna odločitev v Tosami organizacijsko tako pomembna kot bo ta o obliki konstituiranja. In predvsem nam mora biti jasno, da z novo ustavo ne more biti več ljudi, ki bi stali ob strani, odločanje o vseh bistvenih poslovnih zadevah bo splošno in ne več omejeno na organe ali celo na službe. To pa seveda terja od vseh zaposlenih preudarnost, medsebojno zaupanje, spoznavanje skupnih interesov in ekonomsko mišljenje.

Vse to bo potrebno tudi, ko se bo na zbore pojavilo vprašanje bodočih odnosov s Tekstilno tovarno Senožeče, kajti ideje so, da bi se konstituirala kot TOZD Tosame. Naš kooperant je bil predstavljen v eni od zadnjih števil Tosame, seveda pa ga bo treba še bolj, da se bomo kvalitetno odločili.

Dosti odgovornega dela je torej za nas vse!

Zeleti je, da bi ga poglobljeno, pretehtano dokončali.

T. L.

Povzetek iz poslovnega poročila

Na osnovi podatkov, izvršenih primerjav in poročil iz vseh služb lahko ugotovimo, da v letošnjem prvem polletju, kljub nedoseganju večina planskih ciljev, nismo slabo gospodarili, prej bi rekli, da povprečno, pri tem pa mislimo na negativne procese, ki so v veliki meri preneseni še iz prejšnjih obdobj.

Letošnje rezultate je ustvarilo povprečno 45 delavcev več kot v letu 1972, koncem junija pa smo imeli že 756 zaposlenih in dva (2) vajenca. V tem času zaznamujemo boljše tovariške odnose, večji red in čistočo in znižanje bolniškega staža. Da bi bili rezultati na tem

področju še boljši, je potrebno povečati število delavcev v kadrovskem sektorju.

Število poškodb je enako kot preteklo leto, na 1000 zaposlenih jih odpade 25.

Nabavna služba se je znašla pred hudim pomanjkanjem preje, ki ima dolgoročen pomen. Zaradi nemotnosti proizvodnje se mora v bodoče nabava orientirati na sklepanje dolgoročnih pogodb s posameznimi dobavitelji, ker sicer bomo lahko nekega dne obstali in ugotovili, da so nas drugi prehiteli.

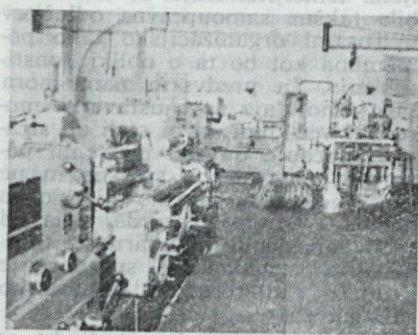
(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

Proizvodnja je imela težave s pomanjkanjem materiala in s slabo kvaliteto le — tega, vzroki so zaostanek za planom, pa so tudi v prepoznam aktiviranju novega stroja za proizvodnjo filtrov, pomanjkanju delovne sile in razni drugi objektivni in subjektivni vzroki.

V tehničnem sektorju se opaža potreba po koordinaciji delovnih nalog in poenotenju postopkov dela ter uvedbe novih, kar najbolj čutila novi službi priprave dela in investicijska služba.

Potrebna je tudi hitrejša modernizacija tehnoloških postopkov, kar pa se naj ne bi pričelo pred sprejetjem srednjeročnega plana, ker bi se lahko sredstva neracionalno trošila za modernizacijo proizvodnje, ki je že v zatonu.

Detajl iz naše mehanične delavnice z novo stružnico v ozadju

Prodaja je zaostala za planirano realizacijo za 7,4 %, lansko realizacijo pa presegla za 27 procentov, kar pomeni že lep uspeh. Najbolj se bo potrebno angažirati pri povečanju izvoza saj je 6 % izvoza od skupne realizacije preskromen rezultat.

Področje organizacije in nagrajevanja trenutno ni najbolje urejeno, čeprav služba ima predloge za ureditev tega stanja, ki pa se ne uresničujejo vsled prvenstvene naloge — izvajanje ustavnih dopolnil, ki mora biti formalno končano do konca leta.

Podatki kažejo, da smo za polletnim proizvodnim planom zaostali za 8,3 %. Zaostanek je verjetno tolikšen, da ga do konca leta ne bomo nadomestili. Zaradi finančnega uspeha se moramo v drugem polletju močno prizadevati, da bi nadmestili izpad, kajti samo tako bo možno izplačati planirane osebne dohodke.

Uspeh na je seveda viden tudi v proizvodnji saj je količinska proizvodnja za 18 % večja, rezultira pa iz povečane produktivnosti za 11 novih investicij in povečanje števil zaposlenih za 6 %.

Gospodarienje s sredstvi je bilo na isti ravni kot leto prej. Izkoriščanje osnovnih sredstev je bilo

boljše, primerno pa smo izkoriščali tudi obratna sredstva. Povečale so se predvsem zaloge materiala, terjatve pa so celo nižje, ko predhodno leto, ko so povprečne terjatve znašale 26.173.575, letos pa znašajo 25.713.361 din. Kupci nam dolgujejo povprečno 54 dni.

Pregled doseganja finančnega plana:

Kategorije	Indeks
Celotni dohodek	92,4
Porabljena sredstva	91
Dohodek	96,5
Pogodbene obveznosti	91
Zakonske obveznosti	99
Za osebne dohodke	89
Za druge oseb. prejemke	—
Ostanek dohodka	108,7

Primerjava rezultatov s preteklim letom:

Kategorija	Indeks
Celotni dohodek	126
Porabljena sredstva	130
Dohodek	118
Pogodbene obveznosti	100
Zakonske obveznosti	190
Za osebne dohodke	121
Za druge osebne prejemke	—
Ostanek dohodka	111

Gledano v celoti je uspešnost primerjana z letom 1972, nekaj boljše predvsem je viden finančni uspeh, in izboljšanja produktivnosti, ki je večja za 11 %. Ekonomičnost se je zmanjšala za 4,5 %, rentabilnost pa za 10,5 %. Padec rentabilnosti je realno nekoliko manjši, ker se letos drugače jemljejo podatki, glede na nov kontni plan.

Zmanjšala se je tudi stopnja dobička iz 22,2 na 17,9 %. Tudi tu je padec nekoliko nižji.

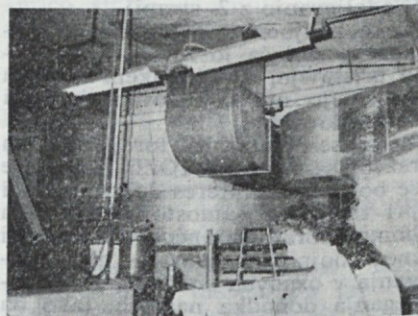
Izplačani povprečni neto osebni dohodek na delavca znaša (po metodi SDK) v letošnjem prvem polletju 1.831,86 kar je za 23,6 procenta več kot leta 1972, ko je znašal 1.481,77.

Če pa osebni dohodek računamo po metodi »Zavoda SRS za statistiko« pa znaša povprečni osebni dohodek zaposlenega delavca 1.935 din.

Redni osebni dohodki so torej za 3,6 % višji kot leta 1972.

Nadalje povečanje osebnih dohodkov bo odvisno od naše uspešnosti, ki bo, kot kaže, v drugem polletju slabša, če ne bomo povišali cene.

Podjetje je likvidno in kreditno ter depozitno sposobno (glede na predpise iz paketa proti nelikvidnosti). Imamo že 4,5 mili. prostih sredstev za investicije in 71 % lastnih in dolgoročnih virov v povprečno uporabljenih obratnih sredstvih.

Zračni kanali za razvod zraka prežračevalne naprave v oddelku cigaretnih filtrov

Za konec naj naštejemo še naloge, ki bi jih morali uresničiti v naslednjem obdobju. To so:

- konstituiranje del. organizacije
 - sklenitev samoupravnega sporazuma medsebojnih razmerjih v združenem delu
 - organizirati delovno kontrolo
 - začeti s splošno akcijo varčevanja
 - povečati proizvodnjo in izvoz
- Z uresnitvijo teh nalog bodo dani pogoji za še hitrejši razvoj naše delovne organizacije.

Poslovni odbor je podrobneje pregledal poslovno poročilo ter ob tej priliki ugotovil, da je še veliko odprtih problemov, ki jih moramo hitro reševati, še zlasti pa tiste, ki takoj prispevajo k večji učinkovitosti.

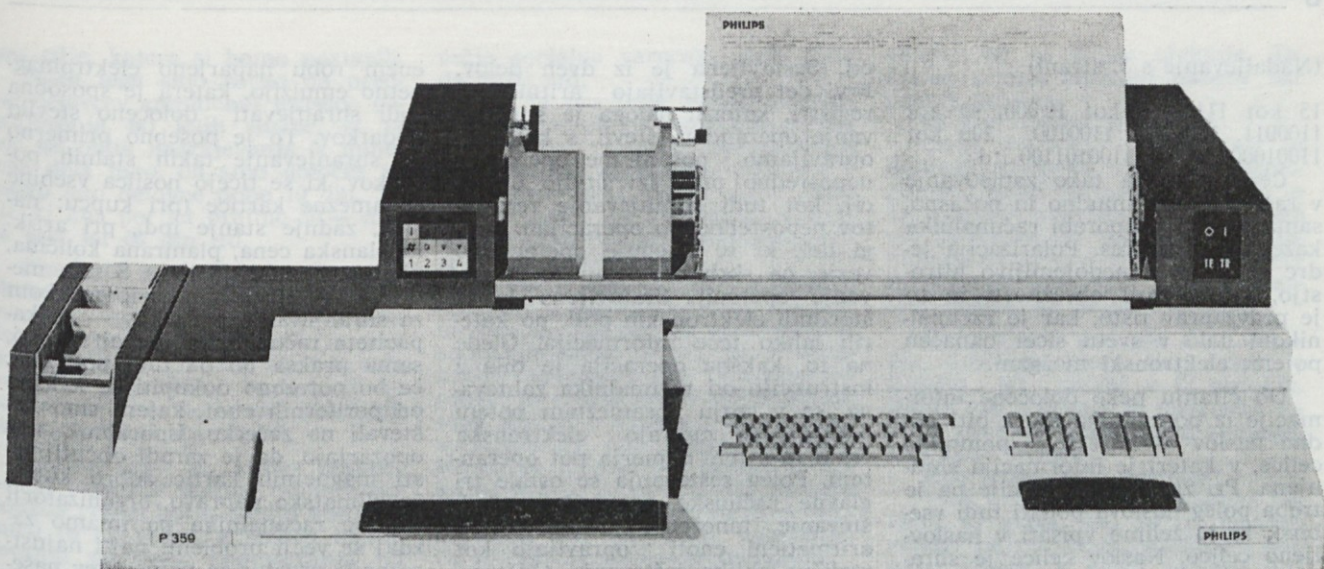
Obširno je PO razpravljal tudi o politiki delitve OD v okviru letnega plana in samoupravnega sporazuma, predvsem z vidika standarda naših delavcev in proslave 50 letnice obstoja in sorazmerno dobrih poslovnih rezultatov. Po izčrpnih obravnavi je bilo ugotovljeno, da naj bi se s splošnim varčevanjem in s povečanimi naporji delovnih ljudi moralo doseči planske cilje, ki bi zagotavljali tak faktor stimulacije, da bi nam potem samoupravni sporazum dovoljeval takšno maso sredstev za OD, ki bi zagotavljala dvig rednega standarda naših delavcev. Na podlagi gornjega je bilo potem sklenjeno, da se v okviru proslave 50. letnice obstoja in v okviru plana, predvsem pa zaradi ugodnih finančnih rezultatov dodatno nameni za bruto osebne dohodke 1.200.000 din, katerih izplačilo naj se izvrši od 20. — 25. 8. 1973.

L. J.

ZAHVALA

Za izkazano pozornost in spoštovanje, ki sem ga bil deležen ob obisku naših cenjenih predstavnikov organizacije ZB v Tosami. Hvala!

upokojenec KAREL JUTERŠEK

Naročen je mali računalnik P - 359

2. Zgradba in delovanje računalnika

V prvem članku v prejšnji številki Tosame smo se pogovorili o vzrokih, ki so pripeljali do odločitve za nakup računalnika, o njegovi ceni, o prvih predvidenih programih na njem kot tudi o nekaterih navideznih negativnih učinkih — stroških, ki pa bodo zagarantirano prekriti z veliko večjo učinkovitostjo poslovanja. Ob koncu članka pa je bil obljubljen za to številko Tosame tehnični opis računalnika.

Pred začetkom tega opisa se mi zdi potrebno posebej poudariti, da je povsem napačna predstava, da računalnik človeka prekaša v načinu mišljenja ali v sposobnostih odločanja, da mu torej lahko rečemo »elektronski možgani« ali tako podobno. Računalnik je od človeka sposobnejši le glede hitrosti opravljanja operacij, v **zanesljivosti** delovanja ter v možnostih **shranjevanja** »spominjanja« podatkov ter **hitrega dostopa** do njih. **Samostojnega razmišljanja pa ni sposoben** in ne more napraviti ničesar, kar mu ni vnaprej predpisano. Deluje torej le po navodilih, ki mu jih posreduje človek v obliki programa. Če človek pogreši pri sestavi programa, mu to napako računalnik ne more popraviti. Zato je vsekakor zelo važno dobra izbira kadrov, ki operirajo s strojem.

Glede na funkcije, ki jih posamezni elektronski sestavni deli opravljajo, delimo računalnike na dva dela: na centralni in periferni. Centralni del računalnika opravlja numerične (številčne) in nenumerične operacije s posredovanimi podatki, shranjuje neposredno uporabljene podatke kot tudi rezultate ter skrbi za pravilen vrstni red

opravljanja operacij. Skrbi tudi za vsklajevanje operacij perifernega dela.

Centralni del se deli na krmilno enoto, aritmetično enoto in centralni pomnilnik.

Periferni del pa je posrednik med centralnim računalnikom in zunanim svetom. Omogoča čitanje podatkov, izpisovanje rezultatov ter shranjevanje podatkov. — Ker se zazdaj odločamo le za nakup centralnega računalnika, se v tem sestavku zadovoljimo le z opisom delitve perifernih enot in njihovimi glavnimi oblikami. Te so:

- vhodne enote (čitalnik kartic, čitalnik papirnega traku)
- izhodne enote (luknjačnik kartic, luknjačnik papirnega traku, vrstični tiskalnik)
- zunanje pomnilne enote (enote z magnetnimi trakovi, z magnetnimi koluti — diski, z magnetnim bobnom, z magnetnimi karticami).

Vhodne enote sprejemajo podatke in programske instrukcije in jih posredujejo v centralni pomnilnik. Izhodne enote prenašajo rezultate iz centralnega pomnilnika v čitljivi obliki. Zunanje pomnilne enote shranjujejo velike množice podatkov v trajni obliki, ki jih je mogoče prečitati v vsakem trenutku.

Če se torej zadovoljimo le s takšnim kratkim opisom periferne dela, ki ga zaenkrat še ne potrebujemo, pa je potreben **centralni del** podrobnejšega opisa.

Najprej nekaj več o centralnem pomnilniku: Le-ta je sestavljen iz številnih pomnilnih celic, sposobnih za shranjevanje informacij. Iz vsake celice se da prečitati informacija ali vpisati nova, ne da bi bila pri tem motena katerakoli sosednja celica. Tudi ob čitanju informacije

ostane vsebina pomnilne celice nespremenjena. Spremeni se šele, ko se vanjo vpiše nova informacija — torej nova prekrije staro informacijo.

Vsaka celica ima svojo addresso, svoj naslov. Najnižja ima addresso 0, najvišja pa je odvisna od velikosti — zmogljivosti računalnika. Veliki računalniki imajo lahko več milijonov celic, naš bodoči računalnik pa bo imel tisoč celic, zato se tudi imenuje **mali računalnik**. Vendar pa je mogoče običajno — in tudi v našem primeru — pomnilnik dograjevati in tako povečavati zmogljivost računalnika.

Pomnilne celice so sestavljene iz feritnih jedrc. Ta so torej osnovni nosilci elementov informacije, vse informacije v računalniku pa so izražene v tkzv. binarni (dvojniški) obliki. Vsak element informacije (to je **bit** — zelo pogosto uporabljena beseda v računalniku!) ima namreč lahko le dve vrednosti: 0 ali 1. To vrednost posameznih feritnih jedrc pa se doseže z ustrezno elektromagnetno polarizacijo posameznega jedrca. Pravimo, da premagnetimo jedrca v pozitivno ali negativno remanentno stanje.

Zaradi takega zapisovanja in ohranjanja števil, črk in znakov v računalniku je bilo seveda potrebno sestaviti tkzv. binarni zapis — šifriran zapis za števila, črke in znake. Kot primer podajamo samo zapis nekaterih števil: 1 se piše binarno tudi 1 (v zapis vključimo samo eno feritno jedrce, ki ga pozitivno polariziramo). 2 se zapiše kot 10 (vključeni sta torej dve feritni jedrci, od katerih je eno pozitivno drugo pa negativno polarizirano). 3 se zapiše kot 11. 4 kot 100. 5 kot 101. 6 kot 110. 7 kot 111. 8 kot 1000. (Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

15 kot 1111, 16 kot 10000, 99 kot 1100011, 100 kot 1100100, 200 kot 11001000, 300 kot 100101100 itd.

Ceprav zgleda tako zapisovanje v računalniku zamudno in počasno, sama praksa v uporabi računalnika kaže, da to ni res. Polarizacija je jedrc se izvrši z nedojemljivo hitrostjo, kljub svoji obsežnosti in to je pravzaprav tisto, kar je računalnikom dalo v svetu sicer napačen pojem: elektronski možgani.

Ob čitanju neke določene informacije iz pomnilnika mora biti podan naslov — adresa — pomnilne celice, v kateri je informacija shranjena. Pri zapisu informacije pa je treba poleg naslova podati tudi vsebino, ki jo želimo vpisati v naslovljeno celico. Naslov celice je shranjen v adresnem registru pomnilnika, poleg tega pa imamo poleg osrednjega feritnega pomnilnika sestavljenega iz feritnih jedrc — v centralnem pomnilniku še tkzv. regeneracijsko vezje. Ob čitanju informacije iz neke celice, se vsebina te celice namreč poruši, vendar jo regeneracijsko vezje takoj vpiše nazaj. Slednjič moramo kot četrti del centralnega pomnilnika omeniti še prestrezalni register. Ob čitanju se informacija prenese iz celice v ta register od koder potuje na kartico, ali na druge celice v računalniku, ob zapisu pa je informacija shranjena pred začetkom pomnilnega procesa v prestreznem registru in od tod potuje v pomnilno celico.

Pomnilne celice imajo v računalniku enako dolžino (enako število feritnih jedrc — bitov), informacije pa, ki jih želimo shraniti v pomnilniku, niso vedno enake dolge. Sestavljene so iz zaporedja znakov različne dolžine. Množina informacije, ki predstavlja logično celoto in jo kot tako obdeluje računalnik, se imenuje računalniška beseda.

Število možnih znakov v besedi pa je lahko konstantno (stalno) ali spremenljivo. Po tej različnosti ločujemo tudi računalnike. Naš Philips je računalnik prvega tipa, in so v njem vse besede enake dolge. Vsaka pomnilna celica predstavlja eno besedo. Vsaka informacija ne glede na svojo dolžino, zavzame prostor ene pomnilne celice. Če je informacija krajša od dolžine besede, se presežna mesta dopolnijo z ničlami, če pa je daljša, kar pa je le izjemoma, se zapiše v več zaporednih besedah.

Prednost take vrste računalnika kot je naš, je njihova večja hitrost od druge vrste računalnika, pomnilkljivost pa je, da so nekoliko slabše izkoriščeni (ob informacijah, ki so krajše od dolžine besede).

Drugi del centralnega dela računalnika je, kot smo omenili že uvodoma, **aritmetična enota**, ki skrbi za izvrševanje računskih, logičnih, primerjalnih in drugih opera-

cij. Sestavljena je iz dveh delov. Prvi del predstavljajo aritmetični registri, katerih naloga je shranjevanje operandov (števil, s katerimi opravljamo posamezne operacije) neposredno pred izvršitvijo operacij, kot tudi shranjevanje rezultatov neposredno po operacijah. Drugi del, ki se imenuje operacijsko vezje, pa skrbi za dejansko izvrševanje operacij. Sestavljeno je iz številnih elektronskih poti, po katerih lahko teče informacija. Glede na to, kakšna operacija je bila z instrukcijo od računalnika zahtevana, se v vezju posameznim potem odpirajo in zapirajo elektronska vrata in s tem usmerja pot operandov. Poleg seštevanja se ostale tri glavne računske operacije — odštevanje, množenje in deljenje v aritmetični enoti opravljajo kot različne oblike seštevanja. Odštevanje se opravi kot seštevanje negativne vrednosti odštevanega števila, množenje je večkratno zaporedno seštevanje, deljenje pa večkratno zaporedno seštevanje negativne vrednosti obravnavanega števila.

Tretjo, tkzv. **krmilno enoto** ob razložimo le na kratko, po njenem namenu. Krmilna enota dirigira operacije celotnega računalniškega sistema. Določa katera instrukcija za računalnik mora biti v danem trenutku opravljena, jo pokliče, razčleni in ugotovi, kaj morajo posamezni deli računalnika v skladu z zahtevo izpolniti.

Del pomnilne kapacitete računalnika je namenjen za shranjevanje instrukcij, preostali — pretežni del pa za shranjevanje informacij. Instrukcije (navodila za računalnik, kako naj deluje, kakšen naj bo vrstni red operacij itd.) se v računalnik vnašajo z računalnikovim čitanjem luknjanih kartic, ki so luknjane tako, kot zahteva predvideni program. Programe za računalnik pripravlja programer po navodilih organizatorja, ki predstavlja vezni člen med računskim centrom in sektorji — interesi za računalnikove storitve. Organizator tudi vodi računski center.

Knjiženje — optično zapisovanje — se opravlja na tkzv. magnetnih karticah, to so kartice, ki imajo ob

enem robu nparjeno elektromagnetno emulzijo, katera je sposobna tudi shranjevati določeno število podatkov. To je posebno primerno za shranjevanje takih stalnih podatkov, ki se tičejo nosilca vsebine posamezne kartice (pri kupcu: naslov, zadnje stanje ipd., pri artiklu planska cena, planirana količina, planirano pokritje ipd.) S tem medijem — dodatnim pripomočkom za shranjevanje podatkov — se kapaciteta računalnika precej sprosti, sama praksa bo pa tudi pokazala, če bo potrebno dokupiti še kakšno od perifernih enot, katere smo naštevali na začetku. Uporabniki nas opozarjajo, da je zaradi občutljivosti magnetnih kartic dobro kupiti še klimatsko napravo, organizatorji uvedbe računalnika pa imamo zdaj še večji problem: najti najustreznejši prostor za namestitev našega novega pomočnika in za njegovo posadko. Vse kaže, da bo nameščen v prostorih nad mikalnico. Ker ti prostori niso prazni in ker je že itak gneča v naših pisarnah, je — seveda — treba računati na razumevanje, na spoznanje skupnih interesov pri prizadetih sodelavcih. Končna in najpovoljnější rešitev pa je, tudi za samo delo računalnika, nova upravna stavba, saj je pri sedanji varianti velika ločenost od glavnih uporabnikov storitev računalnika.

Te dni bo izšel razpis za organizatorja, programerja in operaterja, konec avgusta bo ustrezni tečaj pri Commercu, te dni pričakujemo tudi tehnično ekipo, ki bo pregledala izbrane prostore in jih potrdila ali odklonila; prvi program: fakturiranje, s sočasno kartoteko že pripravljajo strokovnjaki Commerca v sporazumevanju z nami, enkrat novembra računamo z montažo in s prvimi poskusi, z novim letom pa bi začeli. Kateri programi so za tem, prvim, na vrsti, smo že pisali v prejšnjem članku, daleč pa smo od tega, da bi bili s tem že zadovoljni. Ko je enkrat računalnik v tovarni in ekipa pri njem uvežbana, so potrebe vedno večje. — To bomo najbolj spoznali v sami praksi.

TONI LAZNIK, dipl. oec.

Ob sprejetju pravilnika OD

ALI SE ZAVEDAMO KOLIKO DELA NAS ČAKA?

Ob sprejemanju pravilnika o delitvi osebnih dohodkov smo sponatano ubrali postopek, ki si ga tudi pri sprejemanju drugih aktov in odločitev lahko želimo. Še posebno to lahko trdimo za zaključno fazo javne obravnave po tem, ko je bil osnutek pravilnika izbešen. Tu mislim predvsem na sestanke delovnih skupin, ki so obravnavale osnutek, ko so delavci dali veliko pripomb

in predlogov kako bi odnose na področju delitve osebnih dohodkov še bolje uredili. Posebno priznanje zaslužijo pri tem delavci plansko analitskega sektorja, konfekcije in del tkalnic.

S tem pravilnikom sedaj urejamo in uzakonjujemo že sprejeti sistem delitve osebnih dohodkov »kategorizacija«, sistem osebne ocene učinkovitosti in stimulatívno nagrajevanje, po katerem bomo vsi še dodatno nagrajeni, če bomo prese-

gali cilje, katere si bomo postavili. Poleg tega smo ravno na predlog delavcev spremenili lestvico nagrajevanja po letih službe, ki je ena od oblik nagrajevanja iz minulega dela tako, da smo določili za vsako leto delovne dobe 10 din. Tisti, ki ima pet let prejme 50.— din, za šest let 60 din itd.

Pravilnik je vsklajen tudi v pogledu dodatkov, ki jih določa spremenjeni samoupravni sporazum. Tako bo po novem dodatek za nočno delo 50 %, za delo ob državnih praznikih pa 100 %. Sprememb je veliko, saj smo dosedanjí pravilnik skoraj v celoti spremenili.

Cepprav smo to, lahko trdimo, uspeli področje delitve osebnih dohodkov veliko bolje urediti kot smo imeli to do sedaj, v smislu nagrajevanja po delu, nagrajevanja od živega (dosedanjega) in minulega dela in v smislu enakopravnosti, vseeno ne moremo trditi, da ne bi moglo biti še boljše. Posebno to velja za določanje novih oblik nagrajevanja iz minulega dela, oblik

večje socialne varnosti, oblik solidarnosti, itd.

Ker je pravilnik zaradi uveljavljanja ustavnih sprememb in na teh spremembah temelječega zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, lahko samo začasen, je prav, da kar takoj razmislimo, kako bomo posamezne stvari še bolje uredili.

Zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu v 4. členu izrecno določa, da samoupravni sporazum lahko določi, da se ureja način uresničevanja posameznih pravic in obveznosti s splošnim aktom, seveda v skladu z omenjenim sporazumom. Niti statut, niti pravilniki ne morejo več urejati in določati pravic in obveznosti, mogoče pa je z njimi urediti številna procesualna (ne temeljna) vprašanja, če jih za to pooblašča sporazum.

Vso to materijo imamo do sedaj v statutu in množici pravilnikov, ki jih je treba sedaj preanalizirati in napraviti načrt za samoupravni sporazum.

T. D.

vendar ne za daljše obdobje. Tako se v naši blagajni nabere kar precej denarja.

In kje ostane ta denar?

Člani dvigujejo svoje vloge in dobivajo posojila. Če je to samopomoč, mora pomagati. Ravno o tej pomoči, posojilih bi rada malo več povedala, da bodo vsi člani samopomoči in tudi tisti, ki se še bodo včlanili, malo bolj z razumevanjem gledali na dajanje posojil.

Izplačujemo posojilo do 1.000.— din, katerega mora član vrniti v desetih ali največ v 12 obrokih. Daljši rok vračanja bi povzročil, da bi si pre malo ljudi lahko pomagalo s temi posojili.

Kdo lahko dobi posojilo?

Vsak član blagajne vzajemne pomoči, ki vlaga vsaj že tri mesece, vendar največ deset, včasih do petnajst članov v enem mesecu. Pri tem velikokrat naletim na nerazumevanje. Ne morem posoditi veliko denarja, kajti drugače vlagatelj, ne bi mogli dvigniti svojih vlog. To se ne sme dogajati. Kdor vlaga, mora imeti tudi garancijo, da svoj vloženi denar lahko dvigne tisti mesec ko to želi. In prav ta garancija prepreči, da bi lahko posojala denar iz blagajne do zadnjega dinarja, kar bi bilo tudi povsem nepravilno. Vedno je treba računati tudi na nepredvidene primere (smrt, nesreča), kjer sodelavcem moramo pomagati.

Zato, sodelavci, mnogokrat čakate tudi po več mesecev na posojilo in upam, da boste to sedaj razumeli. Kdor namerava vzeti posojilo, naj to pravočasno pove, da ga vpišem v seznam in dobil bo posojilo takrat, ko ga bo potreboval.

Naj navedem še drugo stvar. Vsi vlagatelji blagajne vzajemne pomoči vedo, da dobijo v vrečki potrdila za vloge in vrnjeno posojilo. Vsa ta potrdila je treba vsak mesec natančno napisati (400 potrdil za vloge in od 100—130 za obroke posojil), jih vložiti v vrečke in zneske odtegniti od mesečnega osebnega dohodka. Zato moram zaključiti blagajno, kartoteko in prenehati z izdajanjem denarja vsaj vsakega 3. v mesecu. Ponovno pričnem izdajati po izplačilu osebnih dohodkov.

Vsekakor moram pohvaliti veliko vlagateljev, ki vse te probleme z razumevanjem sprejmejo.

Res je koristna tale naša »samopomoč«, marsikomu pomaga iz zagate, marsikdo si tako več prihrani in ima lahko te prihranke za manjše ali večje nakupe.

Člani samopomoči, kolektiva, kot sedanjí blagajnik želim, da poveste svoje mnenje o poslovanju, o morebitnih izboljšavah, spremembah, na sestankih naše sindikalne organizacije. V kolikor bo to le mogoče, bomo dobre predloge skušali uresničiti.

M. P.

N
a
š
a

»s a m o p o m o č«

Urednik »TOSAME« mi je naročil, naj napišem kakšno besedo o tej »samopomoči«, katere besedo pogostokrat sliši pred vrati laboratorija, vsak ponedeljek in četrtek.

Verjetno vsaj polovica članov kolektiva ne bo s tem člankom izvedela nič novega. Toda tudi teh štiristo sodelavcev, ki so včlanjeni v Blagajni vzajemne pomoči, le ne vsega o poslovanju in o težavah s katerimi se srečujem kot blagajnik.

Blagajna vzajemne pomoči po-

sluje v okviru naše sindikalne organizacije že približno 15 let. Izmenjali so se blagajniki, člani, višina vlog in posojil, toda še vedno je ostal isti cilj, da si sodelavci z njo medsebojno pomagajo. Trenutno je včlanjenih 396 članov kolektiva. Število se precej spreminja, novi se včlanijo, odhajajo opokojenci ali tisti, ki zapustijo tovarno. Vlada lahko vsak član kolektiva.

Sodelavci vlagajo v samopomoč od 10.— do 200.— din mesečno, včasih kdo tudi 300.— ali 500.— din,

Naš razgovor

Doslej je sodelovalo v tej stalni rubriki našega časopisa že 97 intervjuancev in 98-eto smo povabili na vsakomesečni klepet — MILENO KERŽAN.

Na uvodno vprašanje, kdaj je prišla v Tosamo, je brez tistih 30 sekund, ki jih sicer vprašanci jemljejo na različnih kvizih pri težjih vprašanjih, takoj in brez premisleka odgovorila, da je bilo to točno 27. oktobra 1952. leta, prva plača pa je znašala 3000 S din. Da si je tako zapomnila kdaj je prišla v službo, je gotovo krivo to, da je bila to njena prva zaposlitev v kakšni tovarni in da potem ni več menjala delodajalca.

In kaj je najprej delala kot novopečena konfektionarka? Njeno prvo delo je bilo gumiranje vojaških povojev. »Sprva« kot se spominja »sem delala pri manjših povojih, potem pa sem s časom prešla k večjim dimenzijam.«

Od prvega dne pa do danes dela Keržanova v oddelku konfekcije. Torej je ostala »zvesta« tudi oddelku, v katerem se je najprej zaposlila, čeprav kot sama pravi je »obredla« v tem času veliko različnih delovnih mest. Sicer pa je to možnost tudi imela, saj je v konfekciji okrog 40 različnih delovnih mest. Med drugim je sobesednica doslej tudi zvijala gazo, delala pri pakiranju obližev in sterilizatorju, vozila tovarno dvigalo ter delala pri mavčevih ovojih. No pri mavčevih ovojih dela še sedaj.

Zakaj se je zaposlila v Tosami? Kot toliko stvari v življenju se je tudi to zgodilo več ali manj po naključju. Da se je tov. Keržanova zaposlila v Tosami, je pravzaprav povezano z njeno veliko mladostno željo. Že od mladih nog si je namreč želela postati instrumentarka pri zobozdravniku. In instrumentarka je tudi postala, ko je začela z delom v kamniški zobni ambulanti. Ko pa je zaradi nesoglasij med zobozdravniki »ta kratko« potegnila Milena, je izgubila delo v Kamniku. Po dveh letih čakanja je pokopala svojo mladostno željo in se nekako prerinila v »Vato«. Čeprav je spomin na željo po delu v zobni ordinaciji ostal, pa kot zaradi ironije celo v konfekciji ni nikoli izdelovala zobnih rolic, ki že nekoliko »dišijo« po zobozdravstvu.

V dveh desetletjih se marsikaj v življenju izpremeni, v razvijajočem se podjetju pa še celo. Sprememb je res dosti, sobesednica pa je o tem povedala tole: »Predvsem zdaj ni v tovarni več take strogosti in discipline kot je bila pred desetletjem. Zdi se mi, da bi bilo to sedaj tudi težje dosegljivo, kajti mlade delavke, ki se zaposlijo, so sedaj drugačne, manj »ubogljive« kot smo bile me. Tudi na čistočo

in red smo včasih gledali drugače. V stari konfekciji smo morale npr. vsako soboto očistiti okna, popoldanska izmena pa je očistila prostor in zloščila tla. Dežurna konfektionarka, ki je med tednom pazila tudi na red v garderobi in jo v delovnem času zaklepala, je v soboto morala doma oprati brisače in jih v ponedeljek predati svoji naslednjici.«

In kako gleda tov. Keržanova na odnose med sodelavci, oziroma točneje rečeno med sodelavkami?

»Če je človek strpen in če zna včasih potrpeti, potem tudi pri tolikšnem številu zaposlenih kot je v konfekciji ni posebnih težav. Eno spoznanje pa so ta leta prinesla. Beseda sodelavec ne pomeni isto ali enako kot nesebični prijatelj.«

Katero delo je doslej naši sobesednici najbolj ugajalo?

Na to vprašanje smo dobili odgovor, da je to izdelava mavčevih ovojev, kjer dela v zadnjem času. »Delo pri mavcu mi je všeč, čeprav mi povzroča tudi, za zdaj k sreči ne prehude, težave. Vedno mi je bilo všeč delo, kjer ni prevelike »gneče«.

In prosti čas doma? Prostega časa je pravzaprav malo. Nova hiša pobere skoraj ves prosti čas.

Cisto vsega pa tudi ne, kajti tov. Milena ima tudi en del konjička. Ne čisto vsega ampak en del, to je spremljanje moža, ki pa ima člega konjička-lovstvo. Najlepše se ji zdi takrat, ko gresta z možem skupaj v Bohinjski kot zalezovat gamsa.

Zelo rada ima tudi cvetje in sploh ne bi bila domače gore list, če se ji ne bi zdeli najlepši roži nagelej in asparagus.

Casopisov pa Milena ne bere zaradi živcev in predvsem zaradi oči. Ja, seveda razen Tosame, kjer redno pregleda predzadnjo in zadnjo stran; tokrat bo pa gotovo pogledala še tisto na kateri bo njena karikatura in to samo zato, da bo videla, če je narisana »dosti fejš«.

Kot vsakdo izmed nas ima tudi Milena Keržanova svoje želje in načrte. Naglas jih je povedala skromno; zdravje in da bi bile še vnaprej vsaj take plače.

Na koncu sem se spomnil kako dobro si je Milena zapomnila dan prihoda v Tosamo in prve plače, pa sem jo pobaral, če se spominja kaj je za to plačo kupila in neverjetno, tudi to se je še spomnila: bil je poročni plašč.

F. V.

20 LET PLODNEGA DELA ZITT Slovenije

Letos poteka dvajset let odkar so tekstilci Slovenije v mestu pod Pohorjem — Mariboru — ustanovili svojo republiško društvo. Sedaj se je preimenovalo v Zvezo inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije, ki združuje inženirje in tehnike, kakor tudi ostale strokovnjake, ki so zaposleni v tekstilni industriji širom naše domovine.

Ta zveza je bila ustanovljena z namenom da:

- skrbi za publiciranje strokovne literature (strokovne knjige, revije in strokovne učbenike)
- skrbi za nenehen strokovni napredek svojih članov
- seznanja člane z vsemi novimi dosežki v tekstilni industriji
- organizira sodelovanje tekstilnih podjetij med seboj ali pa z znanstveno raziskovalnimi ustanovami
- organizira sodelovanje članov in društev med seboj itd.

Maribor je nekakšno središče tekstilne industrije in torej ni slučajno, da je bil prvi Kongres tekstilcev Jugoslavije v Mariboru. Za jubilejno 20. skupščino so si tekstilci prav tako izbrali to mesto.

Tako smo se 8. junija zbrali tekstilci iz vse Slovenije v domu družbeno političnih organizacij, kjer je bil slavnostni del skupščine. Prekrasna dvorana je bila polna po-

(Nadaljevanje na 9. strani)

(Nadaljevanje z 8. strani)
vablencev in delegatov, ki so zastopali posamezna društva. 1711 članov je zastopalo 125 delegatov iz vse Slovenije. Po uradnem nagovoru dolgoletnega predsednika Toneta Tadle smo poslušali razne referate, v katerih so bili nanizani problemi v naši industriji, kakor tudi v šolstvu in splošno stanje tekstilne industrije v svetu.

Ob zaključku svečanega dela skupščine je bil soglasno potrjen predlog novega upravnega odbora

ZITTS, kateri je predlagal skupščini 12 častnih in 29 zaslužnih članov naše zveze. Tudi iz našega društva, iz Jarš, so dobili diplomo zaslužnih članov štirje in to:

- Bergant Srečo, dipl. inž.
- Jeraj Franc, inž.
- Zabukovec Lado, inž.
- Pogačnik Jože, tekst. tehnik

Jubilejna skupščina je zelo lepo uspela, saj smo se z lepimi vtisi vračali domov v želji, da bi bila zveza še uspešnejša kakor do sedaj.
JAD

Cetrtek:

13. septembra 1973 ob 19. uri v Kulturnem domu na Viru **zaključna prireditev športnih tekmovanj s kulturno — zabavnim programom.**

- POKAŽI KAJ ZNAS sodelovali bodo člani športnih ekip in člani kolektiva TOSAMA.
- POZDRAVNI GOVOR
- PODELITEV NAGRAD IN DIPLOM športnikom in ekipam
- NASTOP DOMACEGA KVINTETA

Petek:

14. septembra 1973 ob 19. uri v Kulturnem domu na Viru:

- SVEČANA SEJA SAMOUPRAVNIH ORGANOV IN DRUŽBENIH ORGANIZACIJ
- POZDRAVNI GOVORI
- NASTOP OKTETA TOSAMA in kulturne skupine TOSAMA
- PODELITEV PRIZNANJ delavcem kolektiva
- NASTOP DOMACEGA KVINTETA

Sobota:

15. septembra 1973 ob 15. uri v tovarni TOSAMA **slavna prireditev:**

- POZDRAV GOSTOV
- SLAVNOSTNI GOVOR gostov in ostalih predstavnikov
- NASTOP GODBE NA PIHALA Domžale
- OKTET TOSAMA Domžale

Ob 17. uri pred halo KOMUNALNEGA CENTRA v Domžalah:
— KONCERT GODBE NA PIHALA Domžale

Ob 18. uri v hali KOMUNALNEGA CENTRA v Domžalah:
— ZABAVNA PRIREDITEV
Igral bo ansambel Petrič s pevko Majdo Renko — Petrič.

Morda se bo navedeni program še izpremenil, morda bo še kaj odpadlo. O tem boste člani kolektiva pravočasno obveščeni, saj bo vsak dobil pred praznovanjem še vabilo s programom.

Veliko članov kolektiva je zadolženih za popolno izvedbo vseh teh programov, želimo pa, da bi pri pravih sodeloval sleherni član kolektiva. Gotovo je želja nas vseh, da ta naš jubilej dostojno proslavimo.

M. P.

ZAHVALA

Sindikalni podružnici »Tosama« se najlepše zahvaljujem za požrtvalni obisk, denarno pomoč in cvetje, ki mi je bilo v veliko veselje v času moje bolezni.

hvaležna GRIL TONČKA

Program prireditev OB 50-OBLETNICI „TOSAME“

Okvirno seznanjamo člane kolektiva s tekmovanji in proslavami, katere pripravljamo za naše svečano praznovanje.

SPORTNE PRIREDITVE

Cetrtek:

6. september 1973 ob 16.30 in 18. uri **nogometni tekmi** na nogometnem igrišču v Domžalah.

Tekmovale bodo enajstoričnice iz kolektivov:

- Svilanit — Kamnik
- Predilnica — Litiija
- Univerzale — Domžale
- Tosama — Domžale

Petek:

7. september ob 14. uri **namizni tenis** v hali Komunalnega centra v Domžalah in ob 14. uri **kegljanje 3 x 100 za ženske** na kegljišču v Domžalah.

V namiznem tenisu se bodo pomerili športniki iz: Svilanita, Traka, Predilnice in Tosame.

Tudi ženske bodo sodelovale kot športnice. V kegljanju bo tekmovalo naslednjih šest ekip:

- Tekstilna — Senožec
- Svilanit — Kamnik A
- Tosama — Domžale A
- Predilnica — Litiija
- Svilanit — Kamnik B
- Tosama — Domžale B

Sobota:

8. september 1973 ob 8. uri **kegljanje 6 x 100 za moške** na kegljišču v Domžalah in ob 14. uri **tekmovanje gasilcev** v tovarni.

Pri moških bo v kegljanju sodelovalo kar sedem ekip:

- Svilanit — Kamnik
- Trak — Mengeš
- Filc — Mengeš
- Tekstilna — Senožec
- Univerzale — Domžale
- Predilnica — Litiija
- Tosama — Domžale

Nedelja:

9. september 1973 ob 8. uri **streljanje moških in ženskih ekip** v

hali Komunalnega centra v Domžalah in ob 10. uri **kegljanje borbeno moški**, na kegljišču v Domžalah.

V streljanju bodo tekmovale moške ekipe iz: Svilanita, Univerzal, Traka, Filca, Predilnice, Tekstilne tovarne iz Senožec in Tosame.

Pogumne strelke, ki bodo tekmovale, pa so iz naslednjih kolektivov:

- Svilanit — Kamnik A
- Univerzale — Domžale
- Svilanit — Kamnik B
- Tosama — Domžale

Ponedeljek:

10. september 1973 ob 16.30 in 18. uri **nogometni tekmi** na nogometnem igrišču v Domžalah.

Torek:

11. september 1973 ob 15. uri **šahovski turnir** v Strokovnem izobraževalnem centru v Domžalah.

Na šahovskih deskah bodo preizkusili svoje znanje tekmovalci iz: Svilanita, Univerzal, Traka, Predilnice, Tekstilne in Tosame.

Sreda:

12. september 1973 ob 16.30 in 18. uri **nogometni tekmi** na nogometnem igrišču v Domžalah.

Vsaka tekmovalna ekipa ima določenega svojega zastopnika. Zastopnika naše ekipe sta Osolin Franc in Juteršek Dano.

Zastopniki so na svojem sestanku določili tudi glavno razsodišče, katerega predsednik je Emil Maver iz Traka Mengeš, ki bi v primeru pritožb obravnavalo spor in dalo končno razsodbo.

KULTURNE PRIREDITVE

Sobota:

8. septembra 1973 ob 10. uri bo v avli Komunalnega centra v Domžalah **otvoritev razstave: 50 let »TOSAMA«** Domžale.

Razstava bo odprta ves teden do vključno sobote, 15. septembra.

Obiskala nas je urednica tovarniškega časopisa „Litijski predilec“

Obiskala nas je urednica tovarniškega glasila »Litijski predilec«, tov. Kralj Martina, z namenom, da predstavi kolektivu Predilnice Litija našo gospodarsko organizacijo.

Pogovora s tov. Kraljevo so se poleg direktorja tov. Bajeca udeležili še: predsednik PO Ivan Cerar, predsednik OMR Ivanka Ogorevc in članica uredniškega odbora Tosama Jelka Premru.

Tovariš direktor je med drugim povedal sledeče:

Zadovoljni smo z uspehi v 20-letnem obdobju. Doseženi rezultati nam bodo vodilo tudi za naprej. Nenehno težimo k modernizaciji, dvigu produktivnosti, zmanjšanju proizvodnih stroškov in odpadkov ter širjenju našega asortimenta, ki je v domeni s sanitetno — higienskimi zavodi. V sodelovanju s pediatri in Centralnim zavodom za napredek gospodinjstva v Ljubljani pripravljamo komplete za dojenčke, ki bodo vsebovali vse pripomočke. Naš razvoj se bo širil tudi na področju mólny programa.

Tov. Bajec je v pogovoru posvetil posebno pozornost težavam v zvezi s prejo, ki Litijsko predilnico kot našega dobavitelja tesno zadevajo.

Po tehnologiji smo tekstilci, po prodaji pa saniteci. Vsi naši izdelki, ki jih je cca 40 (izvzeti so cigaretni filtri, ki predstavljajo približno 30 % vrednosti proizvodnje), bazirajo na bombažnem in staničnem predivu ter preji iz obeh surovin.

Imamo precejšnje težave z dobavo bombažne in stanične preje. Pretekla leta smo v Litiji naročali cca 5 t preje mesečno. Pri sedanjem povpraševanju po naših izdelkih, bi mesečno potrebovali cca 55 t bombažne in stanične preje, med tem ko jo dobimo le 80 % od naročene količine, vendar tudi dobavljena preja ni take kvalitete, ki bi odgovarjala našim potrebam. Poleg tega je preja navita na wc, kar predstavlja dodaten strošek za križno previjanje in še izgubo časa. Zmogljivost naših previjalnih strojev ni velika. Vsled pomanjkanja preie in previjanja nam ne obratuje 20 do 25 tkalskih strojev. Imamo razumevajoče ljudi, ki so pripravljeni delati v nadurah in ponoči, a kaj, ko ni materiala.

Nočne izmene še ne moremo ukiniti, če hočemo realizirati naročila, predvsem konfekcionirane izdelke; sicer pa dela v nočni izmeni do 80 ljudi.

Z razumevanjem gledamo na težave, ki jih ima predilnica v zvezi z nabavo kvalitetnih surovin, zamrznitvijo cen upamo pa, da se bo to stanje popravilo in da bomo

po končani modernizaciji predilnice dobivali prejo na xc-križnih navitkih.

Skozi vsa leta po osvoboditvi sodelujemo obojestransko zadovoljivo. Prepričan sem, da bomo v bodoče sodelovanje še poglobili.

Proizvodnjo naših izdelkov nameravamo povečati in bomo v zvezi s tem potrebovali mesečno 70 do 80 t bombažne in stanične preje.

V Predilnici Litija želimo imeti solidnega dobavitelja, predilnica pa bo tako imela sigurnega kupca, in dobrega plačnika.

Tov. Kraljevo je zanimalo kako imamo urejen družbeni standard in kako smo zadovoljni s prehrano v Novigradu.

Smo povsem zadovoljni in lahko rečem, da se prehrana vsako leto dopolnjuje. Težave imamo z dopusti zaradi majhnih kapacitet za tako številni kolektivi. Pravico koriščenja počitniških hišic ima vsak zaposleni član kolektiva; vendar skrbimo, da se poslužujejo počitniških hišic v sezoni predvsem tisti člani, ki imajo šoloobvezne otroke. Pozabili nismo naših upokoencev, katerim nudimo počitek v pred ali po sezoni. Tarifa je za vse člane kolektiva enotna.

V preteklih letih smo vse investirali v proizvodnjo. Kmalu nameravamo graditi upravno poslopje v katerem bo tudi menza. Naši ljudje nas sami opozarjajo na gradnjo objekta in pripravljeni so prispevati delež v obliki nadurnega dela.

Tov. Kraljeva je povedala, da imajo v predilnici različno tarifo za letovanje v Novigradu. Zaposleni z nižjimi osebnimi dohodki manj plačajo ostali več. Tudi oni niso pozabili svojih upokoencev. Glede na to, da so vložili dosti sredstev v počitniške hišice, dobi vsak po 30 tisoč starih din regresa. Člani

se lahko poslužijo počitniških hišic 14, 10 in 7 dni. Največkrat se odločijo za 10-dnevni dopust.

Predilnica ima lastno menzo, v kateri pripravljajo tople in hladne malice ter seveda kosila.

V času, ki je določen za malico se v menzi lahko poslužijo toplega obroka, med tem ko vozijo dekleta z vozički hladno malico po vseh obratih.

Številno se poslužujejo kosila v menzi. Hrano nosijo tudi domov. Upokojenci so lahko abonirani v menzi, le da manj plačujejo. Za delavca proizvajalca lepo skrbijo, saj se zavedajo, da je prav človek največja investicija.

Stanovanjskega problema ne morejo vsestransko zadovoljivo rešiti, čeprav ga ne pustijo v nemar. Vse skozí imajo po cca 100 prosilcev.

Tov. Kraljeva se je pozanimala, kakšna oblika samoupravnih organov obstaja pri nas in kako daleč smo z ustanavljanjem TOZD-v.

Glede formiranja TOZD-ov je povedal tov. CERAR Ivan sledeče: Člani kolektiva so izvolili po organizacijskih delovnih enotah (6 po številu) svoje predstavnike v komisijo, katera je predlagala in izvolila strokovno telo, čigar naloga je pripraviti vse potrebno gradivo glede možnosti ustanovitve TOZD-ov v OZD, tako v ekonomskem pogledu, delavski kontroli in s čim boljšim sistemom informiranja. Kljub dopustom računamo, da bo formiranje TOZD-ov zaključeno v mesecu avgustu.

Ob koncu pogovora se je tov. Kralj Martina zahvalila za pojasnila in nam želela čim več delovnih uspehov.

Zahvaljujemo se tov. Kraljevi za priazen obisk in dobre želje in celotni kolektiv Predilnice Litije lepo pozdravljamo!

Mladi o počitniškem delu v TOSAMI

Zopet je minilo šolsko leto in že smo globoko v počitnicah. Nekateri so veseli, drugi žalostni; nekateri bodo preživeli ta čas doma, v planinah, na morju in še kje drugje, drugi pa se bodo za določen čas zaposlili po delovnih organizacijah. Nekaj med temi »počitniškimi delavci« je takih, ki opravljajo obvezno prakso, drugi pa so si prišli zaslužiti kakšen dinar, katerega bodo tekom šolskega leta koristno ali nekoristno zapravili.

TOSAMA — že ime nam pove, da gre za tovarno sanitetnega materiala na Viru pri Domžalah in prav tu se je v mesecu juliju zbralo precej mladih srednješolcev in tudi takih, ki so šele zapustili osnovnošolske klopi. Namen vseh je bil isti — zaposeliti se in dobiti denar. Zanimivo je bilo gledati 2. julija ob šestih zjutraj gručo deklet in fantov, ki so stali pri vratarju in čakali kdaj pridejo ponje. Večina jih je veselo govorila, le tisti »stari mački«, ki so bili že prejšnja leta tu zaposleni so stali tiho ob strani in si mislili: »Le, počakajte debitanti, ne bo vam z rožicami postlano!«

Danes, po štirinajstih dneh dela, pa gotovo že skoraj vsak dojamе vsebino zgornjega stavka. Za nekatere, posebno za tiste, ki opravljajo težavnejša dela, je bilo sprva najbrž težko, saj so prišli iz šolskih klopi kondicijsko popolnoma nepripravljeni.

Po odloku podjetja bo dobil vsak osemdeset procentno plačilo od osnove delovnega mesta na katerem dela.

Pred mojo beležnico se je znašlo deset »počitniških delavcev« in povprašal sem jih, kaj menijo o delu, o plačilu itd. Vsakemu sem zastavil tale vprašanja:

- Ali se ti zdi osemdeset procentno plačilo za delo, ki ga opravljaš zadostno?
- Kakšen je odnos med tabo in nadrejenimi sodelavci?
- Kaj se ti zdi v tovarni nepravilnega?

REPOVS DARINKA — vpisana v prvi letnik šole za medicinske sestre — mikalnica: »Zdi se mi, da je osemdeset procentno plačilo premajhno, saj delam toliko kot ostale delavke, celo več, saj me porabi to za vsako delo. Odnos sodelavk do mene se mi ne zdi preveč human, saj čisto slišim — »naj naredi pa ta mala«. Tovarna pa je dobro urejena saj je življenje v njej kar znošno.«

FRANC VELEPEC — vpisan v drugi letnik I. gimnazije Ljubljana — Bežigrad — pripravljavnica: »Mislim, da je osemdeset procentno plačilo za delo, ki ga opravljam kar

dovolj, saj kljub temu pride precej denarja, ker je osnova dokaj velika. Odnos med mano in sodelavci je dober; ni »zafrkavanja«, delamo složno. Delal sem že v kakšnih šestih tovarnah in zato dobro poznam pravilnosti in nepravilnosti in lahko rečem, da je tovarna dobro urejena, moti me le to, da ne dobimo malice na bloke.«

PIRC KRISTINA — vpisana v prvi letnik šole za medicinske sestre — mikalnica: »Osemdeset procentno plačilo se mi zdi premajhno saj delam toliko kot redne delavke. Res je, da mi v prvih dneh delo ni šlo hitro »od rok« toda tega dela se hitro privadiš. Odnos med mano in sodelavkami se mi zdi dober. Tudi tovarna je dobro urejena.

DANICA MILIČ — vpisana v tretji letnik I. gimnazije Ljubljana-Bežigrad — konfekcija: »V tej tovarni delam že tretje leto in imam že toliko rutine kot redne delavke. Za prvo leto, oziroma za prvi mesec se mi zdi osemdeset procentno plačilo zadovoljivo, za tretje leto pa malce premalo. Odnos med mano in sodelavkami je dober: moraš se vživeti v njihovo življenje, ne smeš biti domišljav, prislunhiti moraš njihovim težavam, problemom in tako te sprejmejo v svojo sredino in nimajo do tebe tistega gospodovalnega odnosa. Tovarna je sicer dobro opremljena, moti pa me le to, da ne dobimo malice na bloke.«

VODNIK MARJETA — vpisana v prvi letnik šole za sanitarne tehnike — konfekcija: »Naj bom kratka; osemdeset procentno plačilo se mi zdi dovolj, odnos med nami je human, tovarna je dobro urejena, pripomnim pa naj le to, da se tu kot redna delavka ne bi zaposlila.«

VALČI RODE — vpisana v tretji letnik I. gimnazije Ljubljana-Bežigrad — konfekcija: »Osemdeset procentno plačilo se mi zdi dovolj, lahko pa bi bilo več saj sem vedno dosegla normo. Odnos delavk do mene je dober, saj sem se čisto vživela v njihovo delo, življenje. Seveda bi lahko prišlo tudi do izkoriščanja, samo pustiti se jim ne smeš. V tej tovarni me moti edino to, da ne dobimo malice na bloke in da je obvezna praksa premalo plačana: za štirinajst dni sem dobila le 15 starih tisočakov.«

VRENJAK NUŠA — vpisana v prvi letnik šole za medicinske sestre — konfekcija: »Osemdeset procentno plačilo se mi zdi dovolj, saj razumem, da nova delavka ne naredi toliko kot stara, manjka ji spretnosti. Sodelavke so z menoj

zelo prijazne in tudi tehnična stran tovarne se mi zdi zadovoljiva, toda kljub temu se tu ne bi zaposlila za stalno.«

IVICA PESTOTNIK — vpisana v tretji letnik administrativne šole — tajništvo: »Osemdeset procentno plačilo se mi zdi dovolj, saj se ne spoznam toliko na delo kot moji sodelavci, ker sem na takem delovnem mestu prvič zaposlena. Odnosi med nami so dobri; všeč mi je to, da so me takoj sprejeli v svojo sredino. V tej organizaciji me moti le to, da so s prostori precej na tesnem.«

GOSTIČ RADO — vpisan v drugi letnik grafične šole — transportni delavec: »Moje delo je težko, delam toliko kot drugi in zato bi bilo bolj pravično, če bi me plačali sto procentno. Za odnos med sodelavci in menoj pa bi rekel, da tu velja zakon močnejšega; ne pomaga lepa beseda, ampak trda pest. Z njimi se ne da lepo po človeško pogovoriti. Moti me tudi to, da delo ni pravilno razporejeno saj nekateri »garajo«, drugi pa dobesedno počivajo.«

HRIBAR IDA: — maturirala na pedagoški gimnaziji — računovodstvo: »Osemdeset procentno plačilo se mi zdi zadovoljivo saj se kot začetrnica ne razumem dovolj na delo. Zelo sem zadovoljna z odnosom sodelavk do mene, saj imam občutek kot, da bi bile že zelo dolgo skupaj. V tovarni me moti edino to, da je premalo prostorov in da so pre malo svetli. Dobro bi bilo narediti novo stavbo za upravni aparat, saj je v tej kjer delam tako mrz, da kurimo celo sedaj, ko je zunaj 27 stopinj Celzija.

In kaj mislim o tem še jaz — **HOMAT TONE** — vpisan v četrti letnik I. gimnazije Ljubljana-Bežigrad — transportni delavec: »Z osemdeset procentnim plačilom sem zadovoljen saj je osnova dokaj velika. Odnos sodelavcev do mene je dober, zadovoljen sem z vsemi. Motim v tej organizaciji le to, da zelo kruto ignorirajo študentski servis oziroma da ne dovolijo zaposlitve prek te ustanove, kot da ne bi bilo to stvar konvencij. Čutim se na tudi malo diskriminiranega, saj moram zavoljo blokov odšteti za malico precej denarja.

To so bile besede nekaterih »počitniških delavcev«, ki so meseca julija delali v TOSAMI in upamo, da bodo naše želje in besede odjeknile tudi v višjih forumih.

TONJE HUMAT
Prevoje 77
61225 Lukovica

NOGOMETNI VRTILJAK

Morda se še kdo spominja besedice »TRIM« ali bolj dojemljivo »šport za vsakogar«. Tako kot se ni uspela obdržati ta besedica, tako tudi sama akcija ni uspela v tolikšni meri kot je bilo zamišljeno. Seveda pa to neuspelo akcijo delno rešujejo sindikalne športne igre, ki so že tradicionalne vsako leto. Te igre se delijo na letne in zimske. Zimske igre letos niso bile izpeljane dokončno, saj mi zaradi pomanjkanja snega ni uspelo organizirati tekmovanja v sankanju.

Tokrat bi rad povedal nekaj o najbolj množični in atraktivni igri, nogometu.

Tako kot lani je bilo tudi letos sindikalno prvenstvo razdeljeno v dve grupi, v prvo »močnejši« in v drugo »malo slabši«. Med temi smo bili tudi mi.

V prvi skupini so igrala moštva:

Mlinostroj, Induplati, Toko, Avtoservis.

V drugi pa:

Vajeniška šola, Tosama, Helios, Papirnica.

Naši fantje so se odlikovali po dobri igri in požrtvovalnosti na vseh tekmah. V svoje vrste smo dobili še dobrega napadalca, ki je še povečal učinkovitost našega moštva. Skoraj vse nas tare problem fizične priprave. Letos praznujemo 50-letnico podjetja in so predvidene v okviru praznovanja tudi nogometne tekme, zato je bila to dobra priprava nas vseh. Seveda pa bo treba še veliko trdega dela, če bomo hoteli doseči uspeh.

Naj povem še kako smo igrali na sindikalnem prvenstvu.

Prvo tekmo smo odigrali na nogometnem igrišču v Ihanu neodločeno. Kljub premoči naših igralcev žoga ni hotela v gol. Rezultat je bil 1 : 1. Drugo tekmo smo igrali s favoriziranim nasprotnikom »Heliosa«. To tekmo smo gladko dobi-

li s 3 : 0 in si tako ustvarili možnost za prehod v »A« grupo.

Tretja tekma in to tudi zadnja je bila odločilna. Nasprotnik je bil »Vajeniška šola«. Pričeli smo dobro, toda v drugem polčasu nam je pošla sapa in morali smo priznati premoč boljšega nasprotnika in mu čestitati za uvrstitev v »A« grupo. Tekmo smo izgubili z rezultatom 1 : 3, kar je bil za nas vseeno uspeh. Druga moštva so proti njim dosegla veliko slabše rezultate.

Lestvica »B« grupe izgleda takole:

	S.T.	Z.	N.	P.	G.R.T.
1. Vajeniška šola	3	3	0	0	17:2 6
2. Tosama	3	1	1	1	5:4 3
3. Papirnica	3	0	2	1	3:10 2
4. Helios	3	0	1	2	3:12 1

Zgoraj navedene kratice pomenijo:

S. T. — število odigranih tekem

Z. — število zmag

N. — število neodločenih iger

P. — število porazov

G. R. — gol razlika

T. — točke

Igralci, ki so igrali na sindikalnem prvenstvu:

Odigrane	tek.	Stev. g.
1. Pirc Brane	2	
2. Močnik Rajko	2	
3. Hribar Jože	3	
4. Grujić Peter	3	1
5. Hafner Marjan	3	
6. Osolin Franc	1	
7. Pavli Janez	3	
8. Kerč Miha	3	1
9. Drolc Janez	2	
10. Oražem Marjan	2	
11. Strukelj Marjan	3	2
12. Frankovič Boris	3	
13. Rode Janez	3	1
14. Kosirnik Franc	1	
15. Pernuš Srečo	1	
16. Pestotnik Ivan	1	

Na koncu bi želel še veliko uspeha vsem, ki so zastopali naše moštvo, in se zahvalil za njihovo požrtvovalnost, prav tako tudi navijačem, ki so nas bodrili na tekmah.

JAD

Enajstmetrovka na tekmi Tosama : Helios. Strelec Grujić je poslal žogo mimo vrat, na srečo Heliosovega vratarja

VATKA VOTEK IN FILIP FILTER

Kadrovske vesti

**ROJSTNI DAN PRAZNUJEJO V
ČASU OD 12. 8. DO 11. 9.:**

KONFEKCIJA: 15. 8. Mimi Aleš, 6. 9. Cilka Ferlič, 31. 8. Ivanka Grčar, 26. 8. Milka Podbevšek, 9. 9. Irena Urbanija, 25. 8. Zinka Vehovec, 14. 8. Silva Zajc, 4. 9. Eli Šorn, 5. 9. Franc Stupica, 21. 8. Nada Pišek, 26. 8. Marija Arnuš.

MIKALNICA: 2. 9. Peter Pivec, 16. 8. Ivan Pervinšek, 15. 8. Jernej Sevšek, 26. 8. Jakob Vodnjav, 17. 8. Marija Burja, 1. 9. Poldka Kveder, 15. 8. Marta Cerar, 27. 8. Francika Cerar, 16. 8. Joži Povžun, 25. 8. Slavka Gaberšek, 27. 8. Olga Kranjec, 17. 8. Milka Morela, 8. 9. Rozi Murič, 14. 8. Ivanka Pirnat, 7. 9. Dani Toman.

BELILNICA: 9. 9. Marjan Pele, 16. 8. Avgust Udovč.

FILTRI: 5. 9. Peter Planinc, 8. 9. Francka Kosmač, 4. 9. Milka Kump, 6. 9. Marinka Volmajer, 1. 9. Marija Poljanšek, 6. 9. Franc Kerč.

UPRAVA: 13. 8. Tinca Ocvirk, 9. 9. Miha Jerin, 30. 8. Franc Bizilj, 25. 8. Janez Zalokar.

RACUNOVODSKI SEKTOR: 10. 9. Jelka Obradovič, 1. 9. Slavka Movrin, 3. 10. Francka Lekan.

TEHNIČNI SEKTOR: 5. 9. Marita Drčar.

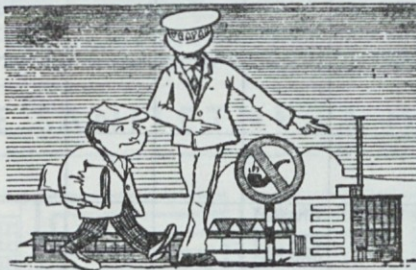
KOMERCIALNI SEKTOR: 3. 9. Matija Jeretina.

POMOŽNI OBRATI: 2. 9. Andrej Videmšek, 30. 8. Jože Dolinšek.

TKALNICA OVOJEV: 9. 9. Tončka Bernot, 24. 8. Marija Brenčič, 28. 8. Milka Černivec, 5. 9. Jože Kerč, 24. 8. Francka Lavrič.

AVTOMATSKA: 26. 8. Avgust Potočnik, 20. 8. Janez Sever, 20. 8. Francka Korošec, 18. 8. Kristina Prislan.

PRIPRAVLJALNICA: 30. 8. Ivan Mihelčič, 25. 8. Janez Rode, 1. 9. Janez Pižem, 28. 8. Rozka Arnuš, 26. 8. Marija Peterka, 29. 8. Milka Lavrič.

PRISLI V PODJETJE:

Novak Marjan in Prstec Stjepan v komercialni sektor in Cerar Franc v pomožne obrate.

ODŠLI IZ PODJETJA:

Kern Francka, Grčar Sonja, Dolinar Ljubo in Klopčič Pavla v pokoj.

RODILI SO SE:

Pavlič Andreju — hči, Ferlič Cilki — sin, Vrenjak Elici — sin in Jerman Joži — sin.

ROJSTNI DAN PRAZNUJEJO OD 12. 9. DO 11. 10.

KONFEKCIJA: 2. 10. Mihaela Avman, 24. 9. Marija Cerar, 25. 9. Dragica Jeretina, 2. 10. Marija Planinc, 25. 9. Milka Smolnikar, 19. 9. Helena Bezlaj, 18. 9. Branka Habjan, 1. 10. Marija Volkar.

MIKALNICA: 13. 9. Jože Oražem, 13. 9. Terezija Bešter, 20. 9. Anica Cimbola, 5. 10. Brigita Frankovič, 10. 10. Pavla Hrovat, 16. 9. Francka Jeretina, 7. 10. Marija Kosec, 22. 9. Slavka Česen, 4. 10. Milica Skol, 1. 10. Branka Mihalič.

BELILNICA: 16. 9. Viktor Pavšek, 2. 10. Franciška Stele.

FILTRI: 6. 10. Karel Strehar, 18. 9. Marica Lazarevič, 14. 9. Zofka Pavlič, 16. 9. Joži Urana, 5. 10. Danica Žamut, 14. 9. Franc Jamšek.

UPRAVA: 29. 9. Jelka Smolnikar.

KOMERCIALNI SEKTOR: 26. 9. Matevž Florjančič, 17. 9. Martin Račič, 20. 9. Milica Rebolj, 17. 9. Franc Miš.

TEHNIČNI SEKTOR: 21. 9. Marjeta Pungercar, 12. 9. ing. Franc Peterlin.

POMOŽNI OBRATI: 26. 9. Miha Andrejka, 17. 9. Franc Juhant.

TKALNICA OVOJEV: 6. 10. Francka Cerar, 9. 10. Zinka Prelovšek, 23. 9. Marija Marn, 6. 10. Marija Prašnikar, 26. 9. Ivanka Kovač, 8. 10. Rezka Praznik, 30. 9. Marica Rode, 12. 9. Rozka Ribaš.

AVTOMATSKA: 7. 10. Ela Florjančič, 6. 10. Magda Marčun, 29. 9. Pavla Judež.

PRIPRAVLJALNICA: 1. 10. Marinka Sedeljšak.

Rešitev križanke

ST. 7

Tokrat je bilo žrebanje v mehanični delavnici.

Žreb je določil nagrade takole:

1. nagrada: Mimi Prelovšek, tkalni-ca ovojev
2. nagrada: Marija Svetlin, kontrol-ni oddelek
3. nagrada: Helena Breznik, teh. priprava dela

ZAHVALA

Ob prerani izgubi najinega očeta, se vsem sodelavkam in sodelavcem konfekcije in filtrov iskreno zahvaljujeva za darovano cvetje, izrečeno sožalje in denarno pomoč.

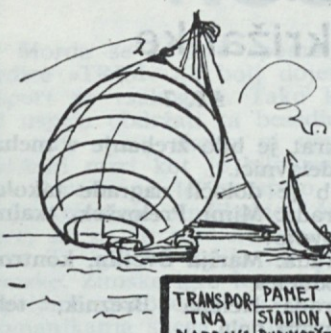
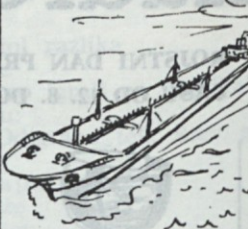
TONČKA LUKANC
MOJCA JARC

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:
Vladka Berlec, Rezka Demšar, Franc Kerč, Franci Kosirnik, Toni Laznik dipl. oec., Marjan Merkužič, Albina Miš — blagajnik, Jelka Premru, Ani Rožič, Karel Strehar, Ciril Zarnik in Feliks Vodlan odgovorni urednik

Naklada 900 izvodov

Nagradna križanka

		SESTAVA: VIDA VODLAN	NASILNO VOIRANJE	ZAL	PISEMSKI NASLOV	KOSHATA ŠALA	DOSEŽENA VIŠINA	KIS	Rušitev, od dajte do 21. 8. '73		
		DEL BOMBAŽA							MOZOLJAVOST		
		PRESNOVN ORGAN									
		OPRAVILO UJEVIC AVGUSTIN									
TRANSPOR TNA NAPRAVA		PANET STADION V BUDIMPEŠTI		ENAKOST ŽIRAFA						DROBNICA SLINČEK	
VRSTA STEKLA			KONICA				GLAVNO MESTO Z R N	YHODNI PROSTOR GRŠKA DEŽELA			
SVETLO ANGL. PIVO			TOVARNA ETERIČNIH OLJ	SVETIŠČE V MEKKI SRNJAK				KOSTER			
BRZOJAVKA					NAPADA- LEC	GORAV SVICI TEKSTIL- SUROVINA		RIMSKI CESAR STOLNICE			
OZNAKA ZA NAŠE VOJ- NOLETALSTVO		ISKALO JEZIK INDIJCEV						ENAKA SAMOGLAS- NIKA			
SLAŠČICA								KROM Z. IHE			
PREVOD BIBLIJE V LATINSČINO				GL.ŠTEVNIK VULKAN V ITALIJI			OČE				
KRAJ NA NOTRANSKEM			EV. VELETOK JOKAV OTROK					EDEN			
TUJE M. IHE				SLOV. TEDNIK DAVNA DOROVINA				DIMITROV GEORGI			
		MEMBRANA						RENIS			
		ZNAK MNOŽENJA						IZUMRLA PTICA SEV. MORIJ FAJFAZ TONE			
		EDGAR ALLAN		VRSTA ITAL. KAMIONOV			LJUBIM- KANJE			BULJBA	
		OZNAKA DI- PLOMATOVEGA AVTOMOBILA		GRŠKA ČRKA KOTOR			ŠPORTNI ERJE- NIJE MOČI OS. ZAIHEK				
		NADLEŽNA ŽUŽELKA	YSEY REDU (ANGL.) DECILITER		KONEC POLOTOKA LJUBLJ. LOKAL		VINO	OZRAČJE DEJAVNOST			
MLEČNI IZDELEK				OSLOV GLAS ENABČA			VISOKA KVALIFIKACIJA NIČLA			LANTAN	
OSVEŽIL PIJAČA			IDEALNA ŽENSKA					SREDIŠČE VRTENJA ALFRED NOBEL		RAS PTICA	
RADOJČIČ NIKOLA		POSEBNE HITLER. ENOTE	VEZNIK		OSEBNI ZAIHEK	EFEKT					
JEZIK IN SLOVSTVO			DUŠA UHRELEGA PRI STAR. SLOVANIH			ROMUN. VALUTA				VATROSLAV OBLAK	
IKPITI DO DNA			GORSKI REŠEVAL COLN			LUKA V. IZRAELU				IGRAL. KARTA	